

**VERDONCK
KLOOSTER &
ASSOCIATES**

A HIGHBERG COMPANY

De Duurzame CIO en CDO

Webinar

29-06-2023

Over de sprekers

Jules van den Berg

Consultant

- Kunstmatige Intelligentie
- Duurzaam Datagedreven Werken

Anne van Esch

Partner

- Digitale transformatie
- Digital en data governance
- Duurzaamheid

Introductie duurzaamheid

Waar gaat het nou eigenlijk over?

Samenwerken aan duurzaam transport in suikerbieten

Samenwerken aan duurzaam transport in suikerbieten

De gezamenlijke pilot van de provincie en Groene Cirkels in 2020 was het 3e jaar op rij een succes: suikerbieten duurzaam vervoeren. Vanuit Limburg naar de fabriek van Cosun Beet Company in de Wit, beleidsadviseur goederenvervoer binnen het programma Mobiliteit, vertelt over de rol en de visie van de provincie

Voorpagina Sport Kijk Radio M Utrecht Podcasts Bureau Hengeveld Dc

Anoniem solliciteren kan ook in Utrecht: 'Dit is gewoon eerlijk'

Beloning duurzaam boeren krijgt stevig vervolg

Boeren in de provincie Drenthe worden ook de komende jaren beloond voor het verduurzamen van hun bedrijfsvoering. Dat gebeurt met het project Duurzaam Boeren Drenthe, waarin duurzaamheidsdoelen zijn vastgesteld voor water, bodem, klimaat en stikstof. Worden deze doelen gerealiseerd, dan staat er voor de boer een beloning

Voorpagina 112 Gas-enquête Ter Apel Aardbevingen Stikstof Ge

Personeelstekort, je kunt er als werkgever echt wel wat aan doen

Zakelijk wo 31 mei, 06:40

Ongeveer 30 bedrijven en organisaties krijgen de kans zich in oktober te presentiseren voor de Westlandse publiek tijdens een nieuw evenement: Westland Doet Duurzaam organiseert dit evenement ter ere van de Dag van de Duurzaamheid, samen met VNO-NCW West. Het doel: zoveel mogelijk particulieren en bedrijven motiveren en een netwerk bieden.

Gemeente Medemblik: Hoe helpen we u in het duurzaam maken van uw huis? Doe mee!

Bespaart u al energie in huis? Kunt u ergens hulp bij gebruiken? De gemeente wil graag

A.I. EN KLIMAAT: HOEVEEL STROOM GEBRUIKT JOUW ZOEKOPDRACHT?

Overal ter wereld staan op dit moment supercomputers te draaien: ze schrijven algoritmes die ons dagelijks leven aangenamer maken, maar de datacenters stoten ook tonnen CO2 uit. Evenveel als de hele luchtvaart. Journalist Lotje van den Dungen duikt in de klimaatimpact van AI.

Drenthe zoekt melkveehouders die willen nemen

De provincie Utrecht gaat melkveehouders (financieel) belonen als zij duurzaam ondernemen. Hiermee hoopt de provincie boeren perspectief te bieden en hen te motiveren een bijdrage te leveren aan de toekomst van het landelijk gebied.

Provincie zoekt opnieuw innovatieve duurzame ondernemers voor GO!-NH Scale

(16 mei 2023) Provincie Noord-Holland heeft dit najaar opnieuw plek voor innovatieve ondernemers uit het midden- en klein bedrijf (mkb'ers) in weer een nieuwe editie van het versnellingsprogramma GO!-NH Scale.

Duurzaamheid gaat over de transformatie naar een betere wereld

Wordt vaak opgedeeld in: Environment, Social en Governance (ESG)

Topics die hierin voorbij komen:

- **Environment (Milieu):** o.m. uitstoot, circulariteit, energieverbruik, biodiversiteit, brandstoffen, waterverbruik.
- **Social (Maatschappij):** o.m. inclusiviteit, diversiteit, gelijke lonen, gezondheid.
- **Governance (Goed bestuur):** o.m. transparantie, samenstelling bestuur, beloningen, integriteit en ethiek.

Samengevat:

Dat wat de wereld voor iedereen structureel beter maakt.

Duurzaamheid bekeken vanuit diverse perspectieven

- **De Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties.**
 - 17 doelen voor 2030. CBS rapporteert namens het Rijk over de stand van zaken in Nederland. De provincies en waterschappen maken ook een jaarlijkse rapportage.
 - Organisaties kiezen enkele van deze doelen voor duurzaamheid in hun bedrijfsvoering.
- **Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).**
 - Aan de hand van de MVO prestatieladder certificering tonen organisaties aan hoe volwassen zij zijn in het maatschappelijk verantwoord ondernemen.
 - De MVO Prestatieladder zet de Sustainable Development Goals (SDGs) om naar hanteerbare eisen. Opdrachtgevers kunnen MVO ook als eis stellen bij inkoop.
- **ESG-Score**
 - De ESG is een rating die bedrijven krijgen voor duurzaamheid op basis van de waarde van deze bedrijven voor beleggers.
 - Duurzaamheid is een factor die bepalend is voor het al dan niet investeren in een bedrijf.

Motivatie om duurzamer te worden neemt toe

Voor organisaties zijn er diverse redenen om duurzamer te worden. We hebben een gedeelde motivatie.

We hebben het afgesproken

- Nederland committeert zich aan SDGs
- Nieuwe wetgeving (CSRD)

Relevant blijven

- Noodzaak om aantoonbaar duurzamer
- Zowel voor klant als toekomstig medewerker

Toekomstige risico's voor zijn

- Zo doorgaan is onmogelijk door schaarste in mensen & middelen, veranderend klimaat en de effecten daarvan.

Positieve impact maken

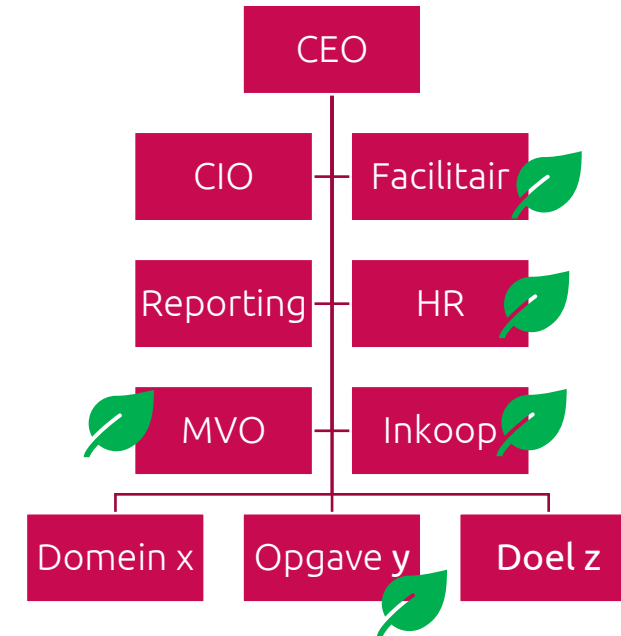
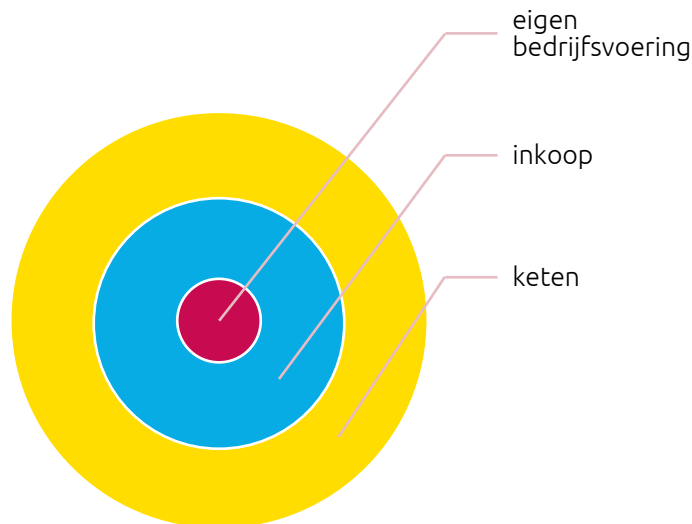
- Vanuit eigen overtuiging positieve impact maken op onze omgeving en de wereld.

Realiseren van duurzaamheidsdoelen in de organisatie

Activiteiten voor een duurzamer organisatie zijn vaak op diverse plaatsen in de organisatie terug te vinden.

De scope van duurzaamheidsacties:

- Eigen bedrijfsvoering: bijv. elektrificatie vervoer, wegwerpproducten circulair maken, diversiteitsbeleid in recruiting
- Inkoop: bijv. inkopen bij groene energieleverancier, duurzame bank
- Keten: bijv. circulaire grondstoffen inkopen, subsidies verlenen op duurzame thema's

Betrokkenen bij duurzaamheid

Duurzaamheid is een veelomvattend thema en kan dus op verschillende plaatsen in de organisatie een rol spelen. Denk aan:

- HR werkt aan gelijke betaling
- Facilitair werkt aan een klimaatneutraal gebouw
- Inkoop stelt eisen aan leveranciers op het gebied van social return
- De opgave energie stelt subsidies ter beschikking aan slimme oplossingen in de energietransitie.
- Het MVO team werkt aan coördinatie en rapportage over activiteiten en stimuleert een duurzame cultuur.

Welke uitdagingen spelen in de organisatie?

Organisaties lopen tegen verschillende vraagstukken aan:

- Veel spelers binnen de organisatie hebben een specifieke rol: reporting, HR, facilitair, sustainability, data en IT. Hoe breng je deze samen voor een doel zo breed als duurzaamheid? En houdt je het overzicht?
- Hoe herken je welke indicatoren je moet kiezen en hoe zorg je ervoor dat je de juiste data verzamelt?
- Hoe bepaal je welk doel de focus en het budget verdient?
- Hoe richt ik een duurzaamheidsprogramma in, of maak ik kwartier en ontwikkel ik een duurzame cultuur?

Het antwoord zit in inzicht:

- Inzicht in impact van bedrijfsvoering
- Inzicht in impact van inkoop
- Inzicht in impact van de keten
- Inzicht om weloverwogen keuzes te maken.

Duurzaam met data en digitalisering

Relevantie duurzaamheid voor de CIO/CDO

Digitaal en duurzaam zijn ook volgens Europa onlosmakelijk met elkaar verbonden

The green and digital transitions can reinforce each other, but also clash

© EU 2022

Duurzaam met data en digitalisering

Data en digitalisering om inzicht te krijgen, te monitoren en transparant te zijn

- Data verzamelen en relateren
- Dashboarding en mgt rapportage
- Datamanagement en controls
- Data governance
- Infra en tooling

Data en digitalisering als onderdeel van de duurzame oplossing

- Sensoren voor onderhoud
- Digital twins
- Energietransitie
- Lifecycle: blockchain
- Materialen paspoort
- Tools voor thuiswerken
- ..

Data en digitalisering op een duurzame wijze inzetten

- Groene datacenters
- Circulaire hardware
- Duurzaam datagebruik en opslag
- Duurzame software en a.i.
- ..

Aan de slag met duurzaamheid

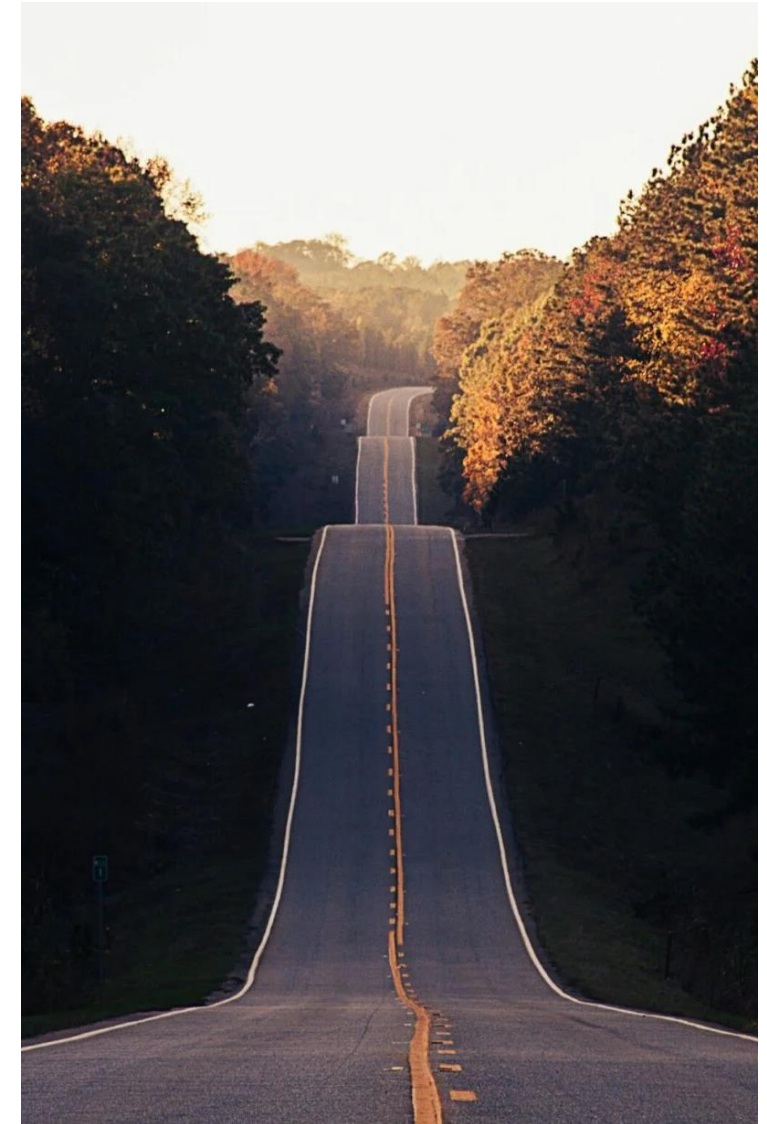
1. In gesprek met stakeholders over duurzaamheid:

- Actuele topics kunnen zijn:
 - **Duurzaamheidsmanager/ MVO manager/ reporting:** rapporteren over activiteiten en doelen op het gebied van duurzaamheid, inzicht in de stand van zaken, welke duurzaamheidswinst kunnen we behalen met ICT.
 - **HR/ personeelszaken:** diversiteit en inclusiviteit, gelijke betaling: inzicht in sollicitanten, arbeidsvoorwaarden, medewerkers.
 - **Opgave-/ programmamanager:** welke digitale middelen dragen bij aan de doelstellingen, hoe ontwikkel ik dienstverlening op een duurzame en verantwoorde wijze?
 - **Portfoliomanager:** welke criteria leiden tot een goede prioritering op waarde inclusief duurzaamheid en welke indicatoren horen daarbij?

2. Datagedreven duurzaam: hoe maken we onderbouwde duurzame keuzes?

3. Duurzaam datagebruik en opslag: lean en duurzaamprocesmanagement: gedrag en techniek leiden tot energiezuiniger datagebruik en opslag.

2 en 3 lichten we hierna nader toe.

Datagedreven duurzaam

Van vinkje naar duurzame verbetering

Veel organisaties zien de noodzaak om te rapporteren over duurzaamheid:

1. Vanuit **overtuiging** dat iedere toekomstgerichte organisatie zijn steentje bijdraagt en daarin transparant is.
2. Maar ook **omdat het moet**: De Europese **Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)** schrijft voor dat bedrijven moeten rapporteren over ESG.

Te beginnen met boekjaar 2024 voor grote beursgenoteerde bedrijven die nu aan de NFRD (non-financial reporting directive moeten voldoen)

En deze bedrijven gaan ook aan hun keten vragen te rapporteren vanuit de ketenverantwoordelijkheid.

Rapporteren betekent:

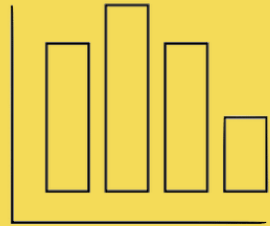
- Doelen stellen en indicatoren bepalen
- Data verzamelen en analyseren
- Rapporteren

Hoe zorg je dat rapportage ook leidt tot het bereiken van duurzame verbeteringen?

Datagedreven Duurzaam

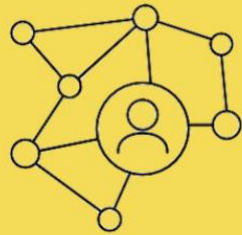
De toegevoegde waarde van rapporteren zit in de sturingmogelijkheden die het oplevert. Sturen op duurzaamheid is de doelstelling, de rapportage een middel.

Hoe draag je als CIO of CDO o.m. bij aan het ontwikkelen naar een datagedreven duurzame organisatie:

Verkrijgen van data voor prioritering en inzicht in de keten

- Indicatoren bepalen o.b.v. best practices / standaarden
- Keten in kaart brengen
- Afspraken maken over data in de keten
- Data verzamelen

Toekomstbestendig datamanagement en datagovernance

- Identificeren data eigenaren en bronsystemen
- Inrichten datagovernance: data eigenaarschap, PDCA
- Inrichten datamanagement en controls voor datakwaliteit (audit)

Monitoring voor het bijsturen op de doelen

- (mede)ontwikkelen processen voor datacreatie en opslag
- Inrichten, koppelen en integreren van systemen
- Inrichten dashboards voor maandelijks inzicht
- Ondersteunen integraal management systeem

Duurzaam datagebruik

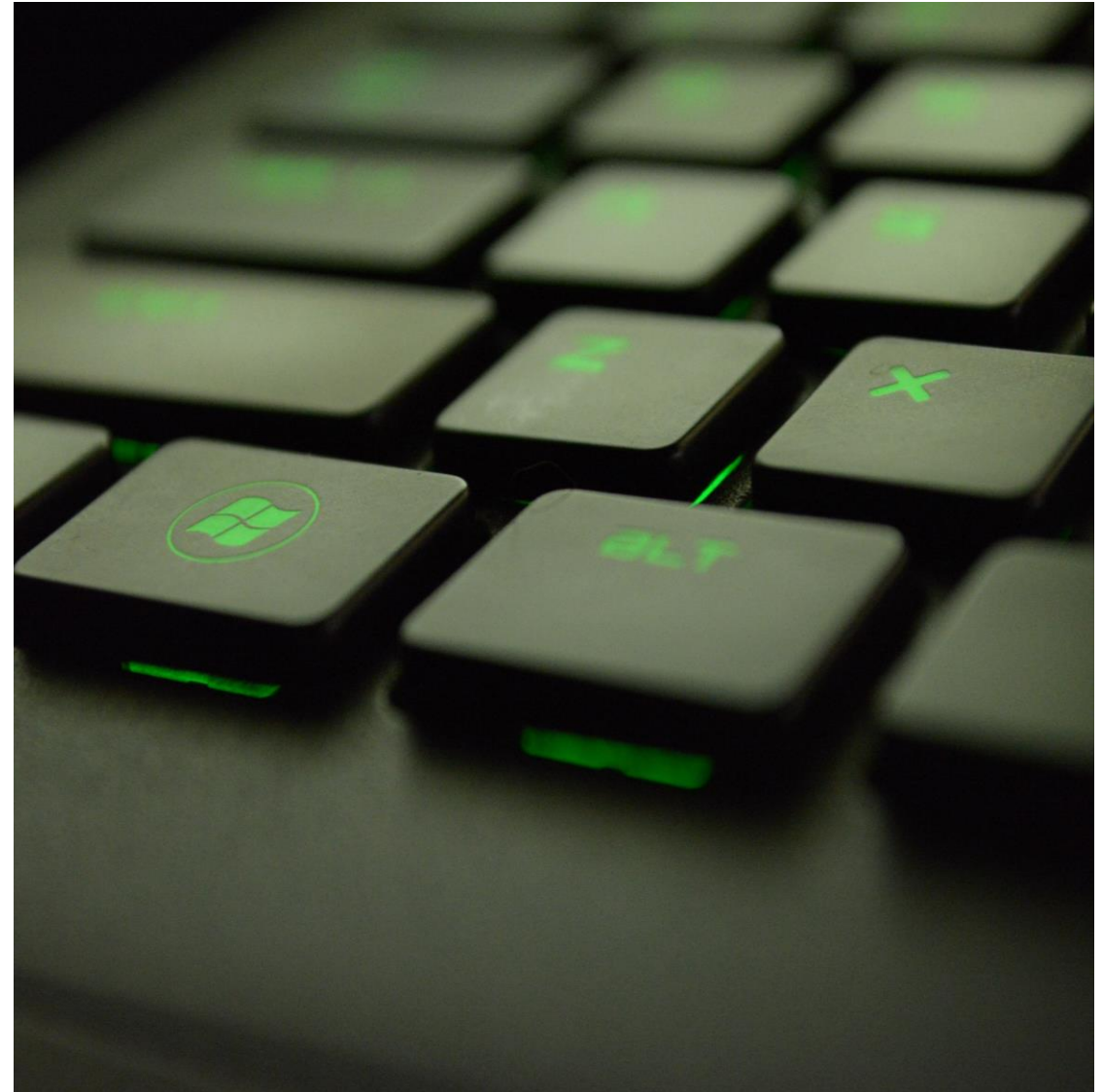
De impact van data en digitalisering

Vele organisatie zijn inmiddels grote informatiefabrieken. Er worden grote hoeveelheden data gebruikt en opgeslagen.

Daarbij beginnen steeds meer organisaties aan de inzet van algoritmen en a.i.

De negatieve impact van data en digitalisering in een organisatie zijn o.m.:

- Energieverbruik van systemen en bij datacenters
- Materialen uit de hardware
- Risico op schaden gegevensveiligheid
- Risico op negatieve impact op publieke waarden: digitale inclusie, toegankelijke overheid, menselijke maat, bias door algoritmen.

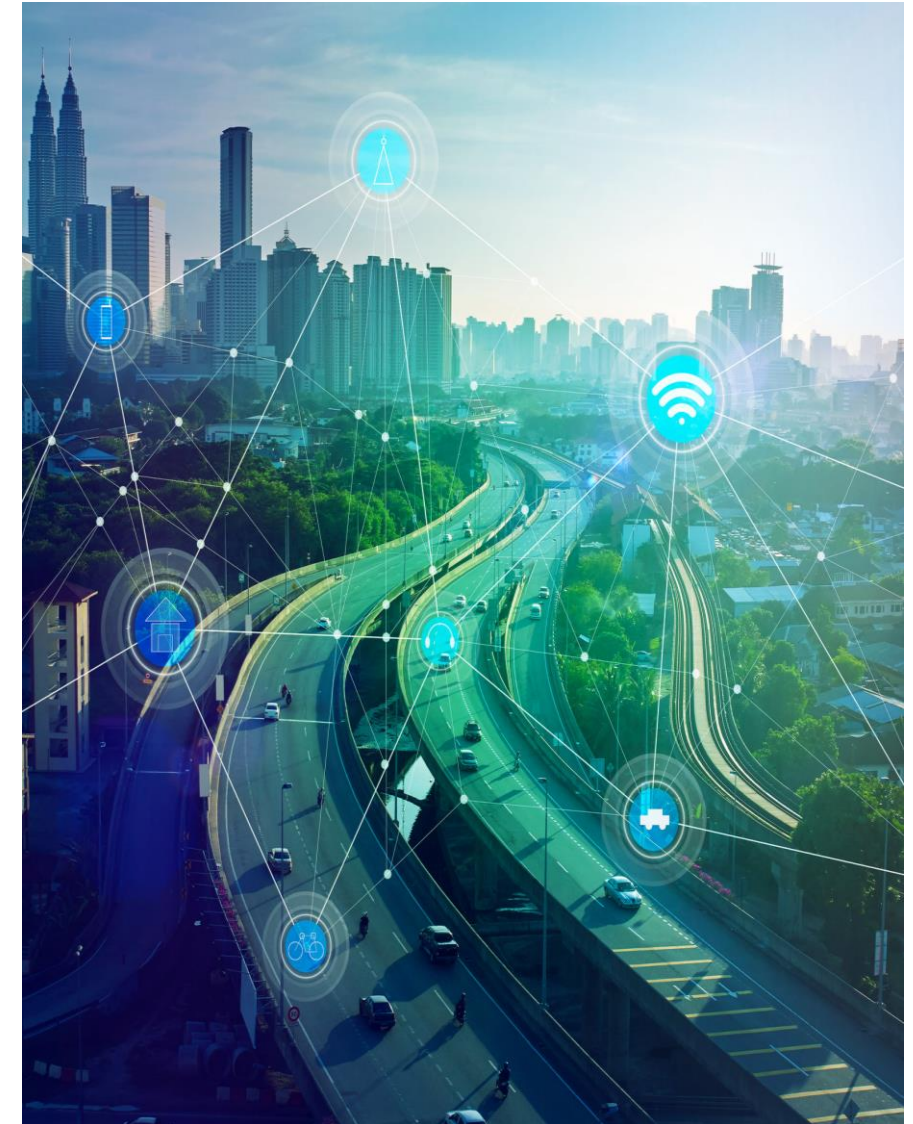
Duurzaam datagebruik

Veel organisaties hebben de eerste stappen al gezet in het verduurzamen van IT:

- Duurzame energieleverancier
- Duurzame IT leverancier
- Eisen in aanbestedingen
- Circulaire hardware

Hebben jullie al gedacht aan impact door:

- Verduurzaming in dataverwerkende processen
- Dit kan op diverse manieren waarde opleveren voor de organisatie:
 - Energieverbruik verminderen
 - Waterverbruik verminderen
 - Medewerkers efficiënter laten werken
 - Dataminimalisatie
 - Klanten ontvangen een efficiëntere dienstverlening

Aan de slag met duurzaam datagebruik

Processen gaan over meer dan techniek, een maatregel op het ene vlak kan voor negatieve impact zorgen op het andere.

Mogelijke trade-offs:

- Minder data opslaan vs proceskwaliteit
- Productiviteit vs duurzaamheid
- Zelf opslaan vs risico externe bron
- Duurzaamheid vs snelheid

Duurzaam datagebruik gaat over:

1. mens
2. proces
3. techniek

**Over welk onderwerp zou
jij in verder gesprek willen?**

VERDONCK KLOOSTER & ASSOCIATES

A HIGHBERG COMPANY

[Baron de Coubertinlaan 1](https://www.verdonck-klooster.nl)
www.verdonck-klooster.nl

[079 368 1000](tel:0793681000)

info@vka.nl

www.vka.nl

[www.linkedin.com/company/
verdonck-klooster-&-
associates](https://www.linkedin.com/company/verdonck-klooster-&-associates)

[@welkombij_vka](https://www.instagram.com/welkombij_vka)